

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 346/2021-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 896, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice v konaní vedenom pod ČVS: ORP-1355/4-OJP-KE-2010BU, proti postupu Okresnej prokuratúry Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Pv 580/10/8803 a Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 46/2014 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice (ďalej len „vyšetrovateľ“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-1355/4-OJP-KE-2010BU, postupom Okresnej prokuratúry Košice II (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Pv 580/10/8803 a Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 46/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“). Domáha sa tiež priznania finančného zadost'učinenia v celkovej sume 19 000 eur a náhrady trov konania. Sťažovateľ ústavnú sťažnosť doplnil podaním doručeným ústavnému súdu 28. mája 2021, v ktorom uviedol,

že predseda okresného súdu tiež priznal v odpovedi na jeho sťažnosť na prietahy, ktorú priložil k svojmu podaniu, že prietahy sú čiastočne dôvodné.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej doplnenia a príloh k nej priložených vyplýva, že proti sťažovateľovi bolo 3. novembra 2011 uznesením vyšetrovateľa vznesené obvinenie pre zločin skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 4 Trestného zákona. Dňa 19. mája 2014 podala okresná prokuratúra na sťažovateľa a ďalšie tri osoby obžalobu na okresnom súde. Okresný súd o obžalobe dosiaľ nerozhodol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že vyšetrovateľ a okresná prokuratúra v jeho veci nekonali, okresná prokuratúra podala na sťažovateľa obžalobu až po uplynutí 3 rokov od vznesenia obvinenia a časové intervaly medzi jednotlivými úkonmi sú neúmerne zdĺhavé. Zároveň aj s konaním o obžalobe pred okresným súdom vec trvá už viac ako 9 rokov a 5 mesiacov, preto ani nie je potrebné zaoberať sa súpisom jednotlivých úkonov, keďže samotná neúmerná dĺžka trestného konania odôvodňuje konštatáciu porušenia označených práv sťažovateľa.

4. Podľa sťažovateľa postupujú porušovatelia v trestnom konaní zmätočne, nezákonne, nekoordinovane, nesústredene a nehospodárne a dlhý čas nekonajú vôbec, čím podľa jeho názoru nepochybne došlo a stále aj v súčasnosti opakovane dochádza k neustálemu porušovaniu jeho označených práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

6. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2

písm. g) zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 38 ods. 2 listiny) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95). Pri výklade tohto základného práva si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03) a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

8. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. III. ÚS 355/2012, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020).

9. Základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj čl. 38 ods. 2 listiny) a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje ústavný súd ochranu len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď porušenie práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade vyšetrovateľom a okresnou prokuratúrou) trvalo alebo ešte pretrváva (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď bola podaná sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádzalo k namietanému porušovaniu práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, IV. ÚS 149/2018, II. ÚS 464/2018). Tento právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (Obluk proti Slovenskej republike, rozsudok z 20. 6. 2006, č. 69484/01, body 62 a 63; Mazurek proti Slovenskej republike, rozsudok z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

10. Ako zo samotného odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyplýva, 19. mája 2014 bola okresnému súdu doručená obžaloba smerujúca proti sťažovateľovi, čím sa v tejto veci skončilo prípravné konanie a začala sa súdna časť trestného konania. V čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (14. mája 2021) sa teda táto trestná vec nachádzala v štádiu už po podaní obžaloby, v ktorom rozhoduje o ďalšom postupe vo veci samej príslušný súd. Podaním obžaloby stratili vyšetrovateľ a okresná prokuratúra právomoc rozhodovať v tejto trestnej veci (už nemohli žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania), a tým aj ukončili stav právnej neistoty sťažovateľa ako osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie.

11. Vyšetrovatel' a okresná prokuratúra nemohli a nemôžu zasiahnuť do ústavou zaručeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže jediným orgánom oprávneným vo veci konať a rozhodovať je v súčasnosti okresný súd. Vykonaním vyšetrovania, spracovaním a predložením návrhu na podanie obžaloby vyšetrovatel'om a dorúčením obžaloby okresnou prokuratúrou okresnému súdu tieto orgány verejnej moci vykonali všetky relevantné úkony smerujúce k nastoleniu právnej istoty sťažovateľa a svoju úlohu splnili.

12. Vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny), ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vo vzťahu k vyšetrovatel'ovi a okresnej prokuratúre z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

13. Sťažovateľ podanou ústavnou sťažnosťou namieta aj priet'ahy v napadnutom konaní pred okresným súdom. Napriek rozsiahlosti ústavnej sťažnosti (23 strán, pozn.) z jej obsahu nie je zrejmé, v čom konkrétne mal spočívať zásah okresného súdu do týchto práv sťažovateľa. Sťažovateľ (právne zastúpený advokátom) bližšie nevymedzil obdobia prípadnej nečinnosti, neefektívnej činnosti, alebo (ako uvádza v ústavnej sťažnosti) príklady zmätočnej, nezákonnej, nekoordinovanej, nesústredenej a nehospodárnej činnosti, ktoré mali mať vplyv na porušenie jeho označených práv. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane uviedol, že je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovalo čo najpresnejší opis skutkového stavu a najmä logickú právnu argumentáciu, na základe ktorej možno konštatovať existenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom, resp. rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a porušením v ústavnej sťažnosti označených práv garantovaných ústavou, resp. kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, ktorého vyslovenia sa sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti domáha (IV. ÚS 574/2018, m. m. IV. ÚS 359/08, IV. ÚS 198/2012).

14. V tejto časti ústavná sťažnosť sťažovateľa neobsahovala podstatné náležitosti požadované § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde, preto ju ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

15. Ako *obiter dictum* ústavný súd poznamenáva, že v preskúmvanej veci ide o ekonomickú trestnú činnosť, ktorá je pre náležité objasnenie a vyvodenie trestnej zodpovednosti náročnejšia na dokazovanie, a preto ústavný súd dobu konania pred okresným súdom nepovažoval za ústavne nekonformnú aj so zreteľom na to, že sťažovateľ podal krátko pred podaním ústavnej sťažnosti aj sťažnosti na priet'ahy v tomto konaní (26. apríla 2021) podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku a § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predseda okresného súdu v odpovedi z 25. mája 2021 síce uviedol, že sťažnosť sťažovateľa považuje za čiastočne dôvodnú, ale na druhej strane prijal konkrétne opatrenia, aby okresný súd vo veci rozhodol čo najrýchlejšie, pričom upozornil predsedníčku senátu na povinnosť konať v pridelennej veci bez zbytočných priet'ahov. Navyše v tejto veci zbral ústavný súd do úvahy

aj to, že nariadené verejné zasadnutia a hlavné pojednávania boli viackrát odročované, resp. zrušené zo zdravotných dôvodov obhajcov, resp. obžalovaných aj z dôvodu kúpeľného pobytu obhajcu sťažovateľa, resp. z dôvodu ospravedlnenia obhajcov, resp. spoluobžalovaných. Z uvedeného podania je zrejmé, že len dôvody na odročenie pojednávania boli osemkrát na strane sťažovateľa a jeho obhajcov, teda podiel sťažovateľa na predĺžení tohto napadnutého konania bol značný až zásadný.

16. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Peter Molnár
predseda senátu